

Resnična smešnica.

Une dni najme Ljubljanski rokodelc voznika in se pelje v Moravče. Med tem, ko je on svoje opravilo zdeloval, si je voznik v kerčmi prav verlo gerlo spiral. Rokodelc v kerčmo nazaj pridši praša voznika: si kaj pil? Ne dosti — odgovorí ta. Takó dajte mu ga še en polič, potlej greva domú. Ta zadnji polič je voznika takó zakril, de se mu je cesta od Moravč skozi in skozi gladka in ravna zdela. V breg ali na zdol, po gladkim ali čez grabne, vedno je konj mogel dirjati. Plašni rokodelc je v nevarnosti se zverniti ali z voza veržen biti, se z rokama za voz deržé mižal, de bi svoje nevarnosti ne vidil. Srečno pridši na velko cesto, se voznik, brez de bi rokodelca prašal, pri pervi kerčmi ustavi, in takó dolgo pije, de svojiga najemnika več ne pozna. Ko mu ta, naveličaje se dalje postavati, reče: „napravi de gréva pred domú“, odgovorí voznik: „ti nimaš nič ukazovati z menoj, ko pride moj najemnik, bom že napravil.“ Komaj ga ta pripravi k spoznanji, de je on najemnik, se odrineta naprej, pa kmalo se oberne voznik nazaj in pravi najemniku: z voza se mi spravi potepuh, če ne, te bom z bičem! Jez vozim mednarja iz Ljubljane, ne pa tebe. Najemnik vidi, de s pijancam ni nič opraviti, gré z voza in tava peš proti domú.

Drugi dan pride voznik k najemniku na dom, in pravi: kadaj ste prišel domú? Na odgovor, de včeraj, reče: Lahko, kér ste se vozil, jez sim pa peš komaj danes domú prišel. Zdaj mi dajte konja in voz nazaj! Silno tepeni konj je namreč pijaniga voznika z voza stresel in Bog vé kam zbežal, pijanec je pa na mesti do beliga dne spal, in zbujen péš domú klampal misleč, de ga je najemnik z voza vergel. O...

Hvala, komur hvala gré.

Pred tremi tedni sim popotoval v prijetni drušini na visoko krajsko gôro „Černa perst“ imenovano. Prišli smo poprej v Bohinsko Bistrico. Ko se skozi vas peljemo, nas pozdravljo in se nam priklanjajo majhni fantiči in deklice tako priljudno, in nam „dober večer“ tako prijazno vošijo, de začudenja poln vprašam našega tovarša Jam., ki nas je iz Bleda v Bistrico peljal, kaj de to poméni? „Vidijo, gospod dohtar — mi odgovorí — to pride vse od tukajšnjega kaplana gosp. Benceta, ki otroke taciga lepiga obnašanja vadí. Gosp. kaplan imajo posebno veselje z mladostjo, in jo vadijo ne le lepiga zaderžanja, temuč tudi sadjoreje i. t. d.“ Drugo jutro nas spremi tukajšnji velki župan, gosp. Mencinger iz gole prijavnosti na Černo Perst, in mi gori in doli gredé pripoveduje toliko lepih djanj gosp. Benceta do šolske mladosti, de so mi od veselja zolsé v oči stopile. Kjer se taki možje, kakor so gosp. fajmošter Kovačič in za omiko otrok vès goreči kaplan Bence, in pridni šolmojster za solo trudijo, tam se mora tudi lepi sad skerbniga poduka očitno pokazati. In ta se nad priljudnim obnašanjem Bistriške mladosti tudi zares očitno razodeva. Težko kje na Krajskim so kmečki otroci tako priljudni (artig), kakor tukaj. Hvala pridnim učenikam in hvala bogljivi mladosti! Hvala pa tudi županu Mencingerju, pridnimu bravcu naših časopisov, ki se nam je — čeravno je še mlad — v vsim takó previdniga možá skazal, de bi iz serca vošili, de bi sedanji čas vsaka soseska imela taciga župana!

Slovenska drobtinica.

P. Janez kerstnik od s. Križa, kapucinarskoga reda, piše v pervim delu svojih v Benetkah léta 1691 natisknih pridig „Sacrum promptuarium“ takole za vvod: „Jest vejm de veliku njih se bodo zhudili,

de jest sim se podstopil moje pridige drukat sturiti v slovenskim jeziku, dokler dosehmal obeden nej tega sturil, de si lih veliku lepshi slovenski jesik so imeli, kakor je moj Vippauski, — — — Ko potem dosti od svojih slovenskih pridig govorí, piše na dalje: „Inu de si lih sposnam, de teshko je slovensku pisat, inu cilu nej mogozhe v taki vishi pissat, de bi všim sadosti mogal sturiti, ali sledno deshelo se sglihat, dokler cilij, kateri blisi prebivajo, edn drugazhi, kakor ta drugi eno besedo srezhe, satorai obene besede ne bom sasnival, ali se ima hitru, ali pozhasu srezhi, temuzh sledni po navadi svoje deshele bo gouuril, jest pak bom pissal kakor so slovenzi pissali“.

Kaj pravite draživci? Kakor tudi ta gospod piše, je le vender res, de „slovensko, slovenci“, so že pred več kot dve sto léti ravno v tem obziru in s zaumenam rabili, kakor mi; ni tedej novo-skovana beseda. Pojte tedaj s svojo neumnostjo rakam žvižgat!

U.

Le hitro v černe bukve ž njim!

Usmiljen kmet je posodil ediniga konja vozniku čez sterme Podčeterteški hrib, kjer se je že veliko nesreč, še več pa kletve zgodilo, skorej bi jo udel, če rečem, de več, kakor hrib praha in peska ima. Nehvaležni voznik je uboziga konja takó neusmiljeno pretepaval in po glavi bil, de je srotle čisto zmešano in omoteno bilo. Častiti gosp. fajmošter iz P. iz svoje sobe neusmiljenca viditi posvarijo: „Nikarte, nikarte takó! kmet ima ediniga tega konja, ki ga je vam iz usmiljenja posodil; če mu tega ubijete, nima nobeniga več.“ Ali obdivjani konjederec, namesto opominovanje lepo sprejeti, se pa začnè na vès glas dreti, preklinjati, siviga starčka, gosp. fajmoštra s falotam in farjem zmerjati, de bi se bil kmalo pekel odperl. Na kanceljnu čvekaj, je gerdun vpil, tukaj pa jezik za zobmí derži! Černe bukve ne bojo sicer spokorile taciga divjaka — vunder naj bo drugim v svarivni izgled!

Jože Virk.

Novičar iz Ljubljane.

Pretečeni teden je bil za nas prav žalosten; nemila směrt nam je na en dan (24. t. m.) dva prava domorodca vzela, namreč: gosp. Urbana Jerína in pa gosp. Antona Mažgona. Gosp. Urban Jerin, rojen Ljubljančen, infuirani stolni tehant, c. k. učenik bogoslovja, kurator krajskoga muzeuma i. t. d. je umerl v 65. létu svoje starosti na persni vodenici po dolgi bolezni, — ž njim je zgubila krajska dežela eniga nar učenejših in za blagor domovíne nar bolj vnetih móz! — Gosp. Anton Mažgon pa, rojen na Jeličnim Verhu v Idrijskim kantonu, c. k. kriminalni aktuar, pervi učenik pravdoslovja v slovenskim jeziku v Ljubljani i. t. d. je umerl še le 37 lét star na pljučni jetiki. Kdor je rajnciga Mažgona poznal in kdor je vidil, kakó neizrečeno pridno je zraven svojih službinh opravil delal v prestavljanji deržavljanških postav v slovenski jezik, kakó izverstno se je obnašal kot učenik, kakó goreče je vseskozi skerbel za povzdrogo in napredek dolgo zatertiga domaćiga jezika, bo milo na grobu rajnciga zdihnil in rekел: „Tukaj počiva mož, kakor snih im a naša domovina le malo. Njega zguba je velika rana slovenskim deželam!“ — Pokop obéh mož je bil, kakor se spodobi, z veliko častjo napravljen. — Kér že od žalostnih novic pišemo, ne smemo zamolčati, de je pred ta teden tudi gospá baronovka Zojsava, vlastnica mnogih fužin na Gorenškim, v Ljubljani umerla. Kakošna velika dobrota so Zojsove fužine za Bohinsko stran, — in kakó miliga serca in kakó spoštovana je bila rajnka gospá, je sploh znano; nepričakovana smert gospé baronovke je tedej vse, ki so jo poznali, z veliko žalostjo navdala. — 20. in 21. dan t. m.